

The Candles and Their Symbolism

O paljenju sveæa

Crkva je propisala mesto gde se sveæe pale. To su pretežno èiraci pri ulasku u crkvu sa desne strane. Ima i mesta i van hrama gde su uraðene posebne prostorije za to. Èesto naši vernici pitaju gde se pale sveæe za žive a gde za umrle èlanove. To pitanje crkva je odredila reèima: " Svi su živi i svi su jedno, u Hristu Isusu". Ali ni praksa koja je ustanovljena da se na èiracima gornjim pali za žive, a na donjim za umrle, nije pogrešna. Treba kupovati sveæe od èistog voska.

Zašto se pali kandilo pred ikonom

Prvo zato što je vera naša svetlost. Rekao je Hristos: Ja sam svetlost svetu. Svetlost kandila opominje nas na svetlost kojom Hristos obasjava duše naše.

Drugo, da nas podseti na svetlost karaktera onog svetitelja, pred kojim palimo kandilo. Jer su sveci nazvani: sinovi svetlosti.

Treæe, nam služi kao ukor za tamna dela naša, i zle pomisli i želje, i da nas pozove na put jevanðelske svetlosti. Da bismo se potrudili tako sa revnošæu oko zapovesti Spasiteljeve: tako da svijetli vaše vidjelo pred ljudima, da vide vaša dobra djela.

Èetvrto, da to bude mala žrtva naša Bogu, koji se sav žrtvovao za nas. Jedan majušni znak velike blagodar-nosti i svetle ljubavi naše prema Onome, od koga u molitvi prosimo i život, i zdravlje, i spasenje, i sve što samo bezgranièna nebeska ljubav može dati.

Peto, da bi nas podsetilo pre svega ostalog da je Tvorac sveta stvorio svetlost, a potom ostalo po redu: I reèe Bog da bude svetlost; i bi svetlost (Postanje 1,3). Tako mora biti i na poèetku našeg duhovnog života, da pre svega ostalog svetlost Hristove istine zasija u nama. Od ove svetlosti Hristove istine stvara se svako dobro delo, izvire iz nje i raste u nama.

Neka Svetlost Hristova obasja takođe i vas.

Davanje priloga

Još u drevna prvohrišæanska vremena ustalila se praksa davanja priloga. Jer sam Spasitelj naš, Gospod Isus Hristos, je rekao: "Da ne zna levica šta èini desnica". Uvek je od vernika tražio da pomažu jedni druge radi opšteg napretka i boljitka.

Svako prema svojim mogućnostima treba da pomaže crkvu svoju. Tamo gde nema crkava a ima veliki broj vernika, oni treba da se organizuju i sagrade sebi hram, jer nema spasenja van crkve. A u crkvi se vrši Sveta tajna prièešæa i druge svete tajne i molitoslovlja bez kojih èovek ne može da zadobije spasenje.

Nafora

Nafora je hleb koji se vernicima deli na kraju svete liturgije. To je podseæanje na prve hrišæanske veèere ljubavi - agape, gde se zajedno veèeralo, pevale se crkvene pesme i delila miostinja. Nafora se uzima na sledeæi naèin: Polako u redu, prilazi se svešteniku koji deli naforu. Kada se dođe na red, prvo se prekrsti, a zatim na dlan leve ruke prekrsti se desni dlan i priđe se svešteniku, koji na ispruženi dlan stavlja kockicu nafore. Onda se svešteniku celiva ruka, nafora se uzima u usta i pojede, i polako se izlazi iz crkve.

SVEŠTENA LICA

Sveštena lica su od Boga izabrana lica, i na poseban naèin posveæena da vrše sveta bogosluženja, svete tajne i obrede. U najèešæem kontaktu sa narodom su parohijski sveštenici, koji služe pri crkvama i obavljaju potrebne verske obrede svojim vernicima. Takav sveštenik je paroh, a narod su njegovi parohijani. Jer

The Candles and Their Symbolism Continued...

određeno crkveno područje koje opslužuje sveštenik, zove se parohija. Sveštenik se pozdravlja pri susretu: "Pomozi Bog oèe, blagoslovite! ". Svešteniku se celiva ruka bez obzira na godine sveštenika i onoga koji celiva. Sveštenik se u razgovoru oslovljava sa "oèe", recimo "oèe Marko", ili ako je prota, može "oèe proto". Vladika se oslovljava reèima "Vaše Preosveštenstvo", ili "Preosveæeni Vladiko", ili ako je neformalni razgovor samo "Preosveæeni". Patrijarh se oslovljava sa "Vaša Svetosti", ili "Svjatjejši Vladdiko" ili samo "Svjatjejši". Monahinje se oslovljavaju sa "sestro", a igumanija sa "mati". Od ženskog monaštva se ne traži blagoslov i ne ljubi se ruka.

Monaška lica se takođe oslovljavaju sa "oèe". Mlađima se kaže "oèe" i njegovo ime, a starešini manastira se može reæi "oèe igumane" ili "oèe arhimandrite". Iskušenci se oslovljavaju sa "brate".

POLOŽAJ VERNIH NA BOGOSLUŽENJU

Stajanje

Od apostolskih vremena hrišæani se mole stojeæi (kao što se vidi iz Evanđelja po Marku gl. 11 stih 25) smatrajuæi sedenje u ovakvim prilikama za nepristojno. Stajanje je tako važan položaj hrišæana na molitvi, da se u određene dane iskljuèuje svaki drugi položaj. Stajanjem simbolizujemo Hristov Vaskrs, kojim smo se oslobodili od pada i greha. Otuda je i poteklo pravilo da se nedeljom, kao i u dane od Uskrsa do Duhova, ne kleèi veæ verni u te dane treba da se mole stojeæi.

"Ako nije pristojno sedeti pred onim, koga treba poštovati i koga poštujemo, to je sasvim neblagodarno sedeti pred licem Boga živoga, pred kojim stoji anđeo što se moli - sveštenik" - kaže Tertulijan (oko 160-220) ranohrišæanski pisac i apologeta.

Međutim, crkveni ustav dopušta i propisuje da se za vreme izvesnih bogosluženja može sedeti. Kad se èitaju katizme, sedalni, prolozi ili sinaksari Crkva dopušta svemu narodu da sedi, da bi oni koji se umore u prethodnim delovima bogosluženja, mogli pažljivo slušati ono, što se èita ili poje i sedalnima, katizmama itd., ili što se govori u crkvenoj propovedi.

Kleèanje

je izraz da je èovek grešan i kriv, pa je prema tome ovo naroèiti položaj onih koji mole oproštenje kazne zbog kakve pogreške. Ono je izraz kajanja i naše zavisnosti od Boga, kao i dokaz da nam je potrebno Božije milosrđe. Otuda se hrišæani mole kleèeæi naroèito u vreme kajanja i posta, ili kada mole kakvu milost.

I sam Gospod naš, Isus Hristos, molio se kleèeæi (Luka 22, 41), kleèahu i njegovi sveti uèenici i kad se moljahu za oproštenje grehova (Dela ap. 7, 60) i kad behu u žalosti (Dela 9,40) i kad preduzimahu kakav težak posao (Dela 21,5). Tako èinjahu i prvi hrišæani. Prema tome, postoji ovaj molitveni simbol u hrišæanskom bogosluženju odvajkada.

Poklon

Izražava oseæanje poštovanja, odanosti, pokornosti, zahvalnosti i pobožnosti pred Najvišim.

Tako npr.:

Saginjanjem glave prilikom èitanja Evanđelja, verni daju izraz svoje pažnje.

Prilikom prenosa èasnih darova sa žrtvenika na sv. presto (o velikom vhodu) priklanjanjem glave verni izražavaju pobožno i misleno uèešæe u hodu Isusa Hrista na dragovoljno stradanje.